

1 Kommunestyrevalget 2015

2

3 **FREDRIKSTAD I VEKST**

4 Venstres valgprogram for Fredrikstad 2015 – 2019

5

6

7

1 **FREDRIKSTAD VENSTRES VALGPROGRAM**
2 **FOR EN BY I VEKST**

3

4 Fredrikstad Venstre ble stiftet i 1893. Helt siden har vi vært byens sosialliberale parti. Kjernen i vår
5 politikk er en sunn balanse mellom personlig frihet og felles ansvar. Venstre-folk er grunnleggende
6 optimister, og vi er opptatt av å bygge framtidens Fredrikstad sammen med innbyggerne.

7

8 Dette valgprogrammet viser hva Fredrikstad Venstre vil gjennomføre i løpet av perioden 2015 til
9 2019. Programmet er ikke en uttømmende liste over all vår politikk, men en programerklæring over
10 hva vi mener er viktig og realistisk å gjennomføre de neste fire årene.

11

12 Venstre ønsker sammenslåing av Fredrikstad, Sarpsborg, Hvaler og (deler av) Råde. Dagens
13 kommunegrenser er kunstige barrierer i et sammenvokst bo- og arbeidsområde. En sammenslåing
14 bør føre til lavere utgifter til administrasjon per innbygger. Sparte utgifter til administrasjon skal
15 benyttes til å gjøre kommunens tjenestetilbud bedre der folk bor.

16

17 Vi har som mål at en ny, større kommune skal overta ansvar for kollektivtrafikk, næringsutvikling og
18 videregående skoler fra Østfold fylkeskommune.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

Programmet ble vedtatt på årsmøtet i Fredrikstad Venstre 28. januar 2015.

1 **VÅRE HOVEDSAKER**

2

3 Venstre vil jobbe for en **grønn storby**

4

5 *Venstre vil ta kontrollen tilbake over byutviklingen i Fredrikstad. Miljøhensyn skal være førende for*
6 *hvordan byen utvikler seg videre. Vi vil prioritere fotgjengere, syklende og kollektivtrafikken når vi*
7 *utvikler transportsystemet i byen.*

8

9 Venstre vil sørge for en **sunn kommuneøkonomi**

10

11 *Vi vil ha en gjeldssaneringspakke for Fredrikstad kommune. Vi må få ned låneutgiftene og skape en*
12 *bærekraftig kommuneøkonomi. Vi vil bruke mer penger på vedlikehold av kommunens eiendommer,*
13 *og vi begrenser nye investeringer til det som er nødvendig for at byen skal kunne vokse videre.*

14

15 Venstre vil ha et skifte til en **offensiv næringspolitikk**

16

17 *Vi vil skape flere kunnskapsarbeidsplasser i Fredrikstad. Vi vil ha en stor og langsiktig omstilling av*
18 *arbeidsmarkedet i Fredrikstad fra industriby til kunnskapsby. Vi vil at Fredrikstad skal tiltrekke seg*
19 *bedrifter med ambisjoner og gründere som tenker stort.*

20

21 Venstre vil gi **frie tøyl**er og stille **høye krav til oppvekstsektoren**

22

23 *Vi vil gjennomføre et kunnskapsløft i Fredrikstad. Fredrikstad-skolen trenger investeringer både i*
24 *bygninger og i lærere, rådgivere og helsesøstre. Vi vil hjelpe barn som står i fare for å falle utenfor*
25 *gjennom tidlig innsats og forebygging i barnehager, på skoler og i nærmiljøet.*

26

27 Venstre vil ha en **levende kulturby**

28

29 *Vi vil ha større bredde i kulturtilbudet i Fredrikstad. Vi vil støtte opp om smalere kulturuttrykk,*
30 *samtidig som vi trenger kulturelle fyrtårn som holder nasjonal og internasjonal klasse.*

31

32 Venstre vil ha større **kreativitet i helse- og omsorgssektoren**

33

34 *Vi prioriterer arbeidet med forebygging av rus og psykiatri, og vi sørger for en helhetlig vei opp og*
35 *frem for menneskene som trenger samfunnets hjelp mest.*

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52 Vil du vite mer? Les gjerne videre!

1 FREDRIKSTAD I VEKST: EN GRØNN OG ÅPEN STORBY

2
3 Fredrikstad er en by i vekst. Prognosene tilsier at kommunen vil ha mellom 90 og 110 000 innbyggere
4 i 2030, og alle de nye innbyggerne må få et sted å bo og jobbe. Samtidig må Fredrikstad fortsatt være
5 en trivelig by med store grøntområder. Fredrikstad Venstre mener derfor at veksten bør finne sted i
6 form av ytterligere fortetting av sentrum inkl. sykehustomten og Værste-området samt tettstedene i
7 kommunen, altså rundt eksisterende skoler, kollektivknutepunkter og handelssentra. Utgangs-
8 punktet bør være at barna kan gå eller sykle til skolen og at det aldri er langt til en bussholdeplass.
9 Veinettet bør bygges ut som avtalt i Bypakka, men kollektivtrafikk, gang- og sykkelstiene og Marka-
10 linja bør prioriteres høyere opp.

11
12 Venstre ønsker å flytte ansvaret for kollektivtrafikken fra fylket til kommunen. Vi ønsker å styrke
13 kollektivtilbudet i Fredrikstad, og vi sier ja til reklamefinansierte busskur og bysykler. Vi vil ha flere
14 avganger på byfergen og forlenge ruten til Sellebakk.

15
16 Venstre vil verne matjorden i kommunen, og vi ønsker å beholde dagens Marka-grense samtidig som
17 vi anlegger flere grøntområder i sentrum. Vi ønsker også å støtte etableringen av egne grønnsaks- og
18 opplevelshager rundt barnehager, skoler og eldreheim i Fredrikstad. Kommunen bør gå foran når
19 det gjelder klima og miljø, og Venstre har som mål at all kommunal virksomhet skal være klima-
20 nøytral allerede i 2025. Samtidig må vi sikre at vi er forberedt på klimaendringene som kommer
21 gjennom klok reguleringspolitikk og investeringer i infrastruktur.

22
23 Vi vil etablere et eget klimafond for Fredrikstad som husholdninger og bedrifter som ønsker å
24 investere i klimatiltak kan søke på.

25
26 Venstre vil ha mer åpenhet og bedre forutsigbarhet rundt reguleringsplaner og utviklingen av
27 kommunens egne arealer. For å verne om Gamlebyen og andre kulturminner i kommunen, ønsker vi
28 en innskjerping av reguleringsplanene for de gjeldende områdene. Kommunen bør ytterligere
29 profesjonalisere utvikling, salg og drift av sine arealer og eiendommer. Vi vil gjennom areal- og
30 reguleringspolitikken legge til rette for ny næringsetablering, men ikke når næringshensyn kolliderer
31 med andre overordnede mål og planer som for eksempel miljø- og transporthensyn. Dispensasjoner
32 fra overordnede reguleringsplaner skjer for ofte i dag, og uthuler styringen kommunen skal ha med
33 byens utvikling. Vi vil derfor samle all plan- og reguleringsmyndighet i en ny, forsterket Byutviklings
34 og miljøkomite.

35
36 Vi vil også etablere et lobbyregister for folkevalgte i Fredrikstad kommune for å sikre åpenhet rundt
37 påvirkningsarbeid mot politikere i kommunen – et hensyn som er spesielt viktig når det gjelder areal-
38 og reguleringsaker.

EN GRØNN OG ÅPEN STORBY

- oppsummering

Venstre vil

- fortette sentrum og tettstedene og anlegge parker og skolehager
- prioritere Marka-linjen, kollektivtrafikk og gang- og sykkelstier
- gjøre all kommunal virksomhet utslippsnøytral
- etablere et klimafond som husholdninger kan søke på
- verne matjorden, Gamlebyen og kulturminner mot inngrep
- ha mer åpenhet og forutsigbarhet mht. areal- og reguleringsplaner
- etablere et lobbyregister for folkevalgte

1 FREDRIKSTAD I VEKST: EN SUNN KOMMUNEØKONOMI

2
3 Fredrikstad har en slunken lommebok. Det er resultatet av at andre partier over tid har overinvestert,
4 samtidig som man har unnlatt å satse på næringsutvikling og kunnskap til tross for stor fattigdom og
5 lav sysselsetting. Kommunen har i dag faktisk såpass dårlig råd at vi ikke kan investere mer en strengt
6 tatt nødvendig i nybygg av barnehager, skoler, gamle hjem og idrettsanlegg – selv om vi vil det.

7
8 Venstre er et økonomisk ansvarlig parti, og vi lover derfor ikke nye, store luftslopp i vårt program for
9 perioden 2015-2019. Det ville være useriøst. I stedet vil vi bruke de kommende fire årene til å gjøre
10 byen klar for fremtiden: Vi vil gi næringslivet de rammene som trengs for å vokse, vi vil satse på tidlig
11 innsats og stille større krav til skolene og vi vil gjennomføre en gjeldssanering i kommunen. Flere
12 arbeidsplasser, bedre utdannet ungdom og lavere gjeldsgrad gir på sikt større rom til investeringer i
13 kommunen.

14
15 Venstre ønsker på lengre sikt å redusere eiendomsskatten både for privatpersoner og næring. For at
16 eiendomsskatten skal kunne reduseres, mener vi at kommunens regnskap bør ha vist et overskudd
17 på 2,0 % over en periode på tre år. For å oppnå et slikt overskudd vil vi senke gjeldsgraden idet vi
18 realiserer og selger verdier som ikke er innenfor kommunal kjernevirksomhet: fondsmidler, aksje-
19 poster, eiendom og tomter. I tillegg ønsker vi å konkurransetsette kommunal aktivitet som ikke er
20 kjernevirksomhet. Eksempler er drift av IT, vaskeritjenester, kjøkkentjenester og vedlikehold av
21 eiendom og infrastruktur.

22
23 Vi vil også dempe framtidig behov for investeringer idet vi for alvor begynner å ta igjen det store
24 vedlikeholdsetterslepet. All kommunal eiendomsmasse skal organiseres i et eget eiendomsselskap,
25 slik at utgiftene til vedlikehold blir synliggjort og budsjettert. Nybygging bør bare skje når det er
26 absolutt nødvendig. Kommunen bør gå gjennom rulleringsplanene for barnehager, skoler,
27 omsorgsbygg osv. for å vurdere hvordan eventuell nybygging kan samkjøres.

EN SUNN KOMMUNEØKONOMI

- oppsummering

Venstre vil

- satse langsiktig på mer næring og kunnskap for å skape overskudd i kommunekassa
- selge kommunal eiendom for å senke gjeldsgraden
- bare bygge nytt hvis det er absolutt nødvendig, ingen nye «luftslopp»
- samkjøre utbygging av barnehager, skoler og andre (fylkes)kommunale bygg
- begynne med å ta unna vedlikeholdsetterslepet
- avvikle den lokale eiendomsskatten når kommunen går med 2,0% overskudd

1 **FREDRIKSTAD I VEKST: EN OFFENSIV NÆRINGSPOLITIKK**

2
3 Vi vil ha et kraftig taktomslag i næringspolitikken i Fredrikstad. Det må bli slutt på å spre begrensede
4 kommunale midler til næringsutvikling tynt utover små og kortsiktige satsinger. Når vi har Norges
5 høyeste arbeidsledighet og laveste utdanningsnivå, krever det handling. Kraftfull handling. Venstre vil
6 etablere et innovasjonsselskap for Fredrikstad. Selskapet skal organiseres utenfor kommunens
7 ordinære tjenestetilbud i samarbeid med næringslivet, Høgskolen i Østfold, fylkeskommunen og
8 staten. Selskapet skal ha en horisont på minimum tjue år og solid grunnfinansiering fra kommunen.
9 Selskapet skal bli et av Norges beste fagmiljøer innenfor kompetansebygging og næringsutvikling, og
10 kommunen vil som eier stille tydelige og ambisiøse krav: Målet er å skape sterk økonomisk vekst
11 gjennom å skape synergier mellom eksisterende bedrifter, å skape et klima for gründervirksomhet og
12 å tiltrekke virksomhet fra andre regioner og fra utlandet.

13
14 Venstre mener det er uheldig at næringsvirksomhet blir beskattet hardere enn privatpersoner
15 gjennom eiendomsskatten, særlig i en situasjon med en skjør næringsstruktur og høy
16 arbeidsledighet. Vi vil derfor senke eiendomsskatten for næringsvirksomhet ned på samme nivå som
17 for privatpersoner.

18
19 Fredrikstad kommune har et særlig ansvar for utelivet og turistnæringen i byen, som skjenke-
20 myndighet og som eier av Visit Fredrikstad & Hvaler. Med nærhet til elva, fjorden og marka har
21 Fredrikstad alle fysiske forutsetninger for å være en attraktiv opplevelsesby. Vi vil at oppdraget til
22 Visit Fredrikstad & Hvaler skal settes ut på anbud med tydelige krav til oppgaver og målsettinger. Vi
23 ønsker et selskap som er en av de beste i landet på destinasjonsutvikling.

24
25 Venstre vil også oppheve skjenketidsbegrensningene i Fredrikstad og gi anledning til skjenkesteder å
26 skjenke fram til klokken 0300. Dagens situasjon med begrensede skjenketider fører til et stort
27 inntjeningspress på skjenkebransjen som gir vanskelige rammevilkår. Samtidig vil Venstre slå hardt
28 ned på alle brudd på skjenkereglementet og alkoholloven. Skjenkebevilgninger i Fredrikstad skal
29 være lett å få, og lett å miste.

30
31 Fredrikstad kommune er en betydelig næringsaktør gjennom innkjøp, som saksbehandler, som eier
32 og som reguleringsmyndighet. Dette stiller store krav til kommunen når det gjelder åpenhet, like-
33 behandling, forutsigbarhet og fleksibilitet. Vi vil ha en full gjennomgang av anskaffelsesrutinene i
34 kommunen. Målet er billigere innkjøp, økt innkjøpskompetanse og fjerning av enhver mulighet for
35 korrupsjon. Samtidig ønsker vi at kommunen i større grad benytter seg av fleksible anbud, slik at flere
36 små- og mellomstore bedrifter kan bidra til konkurranse i markedet. Vi vil sette i gang jobben med å
37 fulldigitalisere alle søknader og skjema som kommunen opererer med. Vi vil også sette mål for å få
38 ned saksbehandlingstiden. «Min Side» skal oppgraderes og gjøres mye mer brukervennlig.

EN OFFENSIV NÆRINGSPOLITIKK

- oppsummering

Venstre vil

- skape vekst gjennom etablering av et sterkt og ambisiøst utviklingsselskap
- senke eiendomsskatten for næringsvirksomhet til samme nivå som for privatpersoner
- konkurransetsette Visit Fredrikstad & Hvaler
- gi anledning for skjenkesteder å skjenke fram til klokken 0300
- ha en full gjennomgang av anskaffelsesrutinene i kommunen
- digitalisere alle søknader og skjemaer og få ned saksbehandlingstiden

1 FREDRIKSTAD I VEKST: HØYE KRAV OG FRIE TØYLER TIL OPPVEKSTSEKTOREN

2
3 En god utdanning er nøkkelen til barnas framtid. Venstres mål er at elevene skal lære noe nytt om
4 seg selv, om andre og om verden rundt seg hver eneste skoledag. Elevene skal oppleve progresjon
5 hver time, og tydelig oppfølging av alle barn fra barnehagen helt fram til ungdomstrinnet er
6 avgjørende for å sørge for at ingen faller utenfor.

7
8 Venstre har ikke tro på detaljstyring. Vi vil gi frie tøyler – og stille sterke og tydelige krav – til lederne i
9 barnehagene og til rektorene slik at de kan og må videreutvikle sine skoler på elevenes, lærernes og
10 skolens premisser. Vi vil gi tid og rom til lærerne slik at de kan utvikle seg videre faglig. Midlene for
11 etter- og videreutdanning strekker i dag dessverre ikke til, og det vil vi gjøre noe med. Vi vil opprette
12 et eget kompetansehevings-senter for oppvekstsektoren i Fredrikstad. Dette senteret får en horisont
13 på minimum ti år, og får i oppdrag å utarbeide og gjennomføre målrettede kompetansehevings-
14 pakker for enkeltskoler og på tvers av skolene.

15
16 Vi må ikke havne bakpå i den teknologiske utviklingen, og vil derfor i neste periode gi tre utvalgte
17 skoler mulighet til å bytte ut lærebøker med nettbrett. Vi vil også gi flere skoler mulighet til å reise til
18 utlandet eller til å ta imot internasjonale gjester, og vi gi to ungdomsskoler mulighet til å
19 etablere japansk eller kinesisk som fremmedspråk. Venstre vil gjennomføre forsøk med
20 leksefri skole på to barneskoler og to ungdomsskoler. Skolene skal i prosjektperioden ha
21 utvidet skoledag, og elevene skal få hjelp med leksene av kvalifiserte pedagoger.

22
23 Overgangen fra ungdomsskolen til videregående opplæring er ofte en utfordring, og mange elever
24 dropper etterhvert ut. Det er en skandale, og vi må gjøre alt for å motvirke frafallsproblematikken. Vi
25 vil derfor ha et forpliktende lokalt samarbeid mellom ledelse, lærere og rådgivere i ungdomsskolene,
26 de videregående skolene og partene i arbeidslivet.

27
28 Venstre støtter etableringen av privatskoler som alternativ til den offentlige skolen.

29
30 Det er bedre (og billigere!) å forebygge enn å fikse helseproblemer hos barn og ungdom. Venstre vil
31 derfor satse friskt på utbygging av skolehelsetjenesten. I løpet av perioden 2015 til 2017 vil vi ha en
32 dobling av antall helsesøstre og eller -brødre i skolen. Vi vil også ansette flere psykologer i skolen.

33
34 Venstre mener at Fredrikstad er forpliktet til å ta imot en rimelig andel av flyktningene som har fått
35 oppholdstillatelse i Norge. Ut fra folketallet betyr det ca. 1,5%. Vi bør legge vår stolthet i å sørge for
36 at disse nye innbyggerne blir integrert så fort som mulig, slik at det ikke oppstår urimelig høye
37 kostnader for kommunen. Barnehager, skoler og voksenopplæring som er innstilt på å ta imot nye,
38 ikke-norskspråklige innbyggere for å legge til rette for en rask integrering. Vi vil derfor legge
39 hovedansvaret for integreringen til oppvekstavdelingen i kommunen.

40 HØYE KRAV OG FRIE TØYLER TIL OPPVEKSTSEKTOREN

- oppsummering

Venstre vil

- stille sterke og tydelige krav til barnehageledere og rektorer
- samtidig gi frie tøyler til rektorene og lærerne
- opprette et eget kompetansehevings-senter for oppvekstsektoren Fredrikstad
- satse på nettbrett og internasjonalisering, og etablere japansk eller kinesisk som fremmedspråk
- styrke samarbeidet med vgs. og arbeidslivet for å motarbeide frafall
- doble antall helsesøstre- og brødre
- flytte hovedansvaret for integrering av ikke-norskspråklige innbyggere til oppvekstavdelingen

1 **FREDRIKSTAD I VEKST: EN LEVENDE KULTURBY**

2
3 Fredrikstad kommune bruker i dag lite midler på kultur. På tross av dette har vi et rikt kulturliv i
4 byen vår. Det er grunnleggende positivt, men vi har et behov for å ruste opp kjernetilbudene i
5 kommunens kulturtilbud som har vært underfinansiert over lang tid. Dette gjelder særlig
6 bibliotektilbudet, kulturhusene våre og kulturskolen.

7
8 Biblioteket står helt sentralt i det kommunale kulturtilbudet. Vi vil styrke det blant annet med lang-
9 og søndagsåpent bibliotek, og en økning av innkjøpsbudsjettet. Vi ønsker en videreutvikling av
10 dagens bibliotekbygg for å skape et bibliotek for fremtiden. En oppusset aula må fylles med innhold
11 og igjen ta rollen som byens konsertscene for klassisk og akustisk musikk.

12
13 Finansieringen av fylkesscenen ble stanset av Regjeringen, og vi vil derfor satse på Blå Grotte og St
14 Croix. De to kulturhusene må få økt rom og midler til å drive egenprogrammering og kulturutvikling.
15 De skal være scenene alle våre unge kulturtalenter skal drømme om å stå på.

16
17 Dagens tilbud på Kulturskolen er kvalitativt godt, men skolen har for lange ventelister. Vi vil ha en
18 målrettet satsing for å få ned ventelistene og tilby undervisning i flere kulturuttrykk enn i dag. Med
19 en skole som i stadig større grad må prioritere basisferdigheter, blir kulturskolens rolle viktigere i
20 framtiden.

21
22 Vi ønsker at barn og unge skal lære å oppleve kunst og kultur uavhengig av foreldrenes økonomi.
23 Derfor støtter vi prosjekter som involverer barn og unge – prosjekter som gir barn og unge mulighet
24 til å lære å utøve kunst og kultur. Ett viktig tiltak er å legge til rette for kunst og kulturuttrykk i
25 offentlige rom, hvor folk flest ferdes. Derfor vil vi at kunstnere i større grad skal samarbeide med
26 arkitekter og byplanleggere om utforming av ny bebyggelse, oppgradering av byrom og offentlige
27 bygg.

28
29 Idrett interesserer og engasjerer oss, og fysisk aktivitet er viktig. Kommunen må legge til rette for
30 gode arenaer for både breddeidrett for barn, unge og voksne. Samtidig vil vi støtte opp om
31 eliteidretten i byen. Som den største byen i Østfold må Fredrikstad ha de beste forhold for
32 idrettslivet på alle nivåer.

EN LEVENDE KULTURBY

- oppsummering

Venstre vil

- at kommunen bidrar mer til kulturlivet
- utvikle det eksisterende biblioteket, ikke bygge nytt
- involvere kunstnere når byrommet og offentlige bygg skal oppgraderes
- satse på vedlikehold og oppgradering av anlegg for breddeidretten

1 FREDRIKSTAD I VEKST: MER KREATIVITET I HELSE- OG OMSORGSSEKTOREN

2
3 Det kan være vanskelig å være ung. Mange er usikre på valg av utdanning og yrkeskarriere.
4 Fredrikstad Venstre har forståelse for dette, og vi tror samfunnet er tjent med å tilrettelegge for
5 selvutvikling fremfor samfunnsekskludering. En offensiv ungdomspolitikkk vil dessuten forebygge
6 psykiske lidelser, rusmisbruk og kriminalitet. I et sosialliberalt perspektiv er ingenting bedre enn det.
7 Vi tror det er mulig å få til en tydelig og rask nedgang i antall unge uføre gjennom en slik offensiv
8 sosialpolitikk, etter modell fra Århus og andre byer som lykkes med dette viktige arbeidet. Det betyr
9 at Fredrikstad Venstre vil satse på ungdommen, basert på personlige aktivitetsplaner og
10 samfunnsdeltakelse. Vi tar utgangspunkt i den enkelte ungdom, hvis interesser og arbeidsevne blir
11 avklart over tid.

12
13 I tillegg til Aarhus-modellen ønsker vi å avvikle all kommunal bruk av Utne camping. Vi vil at
14 mennesker som er rusavhengig eller lider av psykiatriske lidelser ikke lenger stues bort, men får hjelp
15 i leiligheter spredt rundt i byen.

16
17 Fredrikstad er allerede i dag flink til å bruke velferdsteknologi. Erfaringene som er samlet gjennom
18 prøveprosjektene bl.a. på nye Østsidens sykehjem må systematiseres og integreres i den daglige
19 driften sykehjemmene, rehabiliteringssentrene, helsestasjonene, hjemmesykepleien osv. Dette vil på
20 sikt være kostnadsbesparende og vil gi de ansatte mer tid til å ta seg av de mest pleietrengende
21 pasientene.

22
23 Det er viktig at våre eldre føler seg hjemme også når de ikke lenger kan bo hjemme. Venstre vil
24 derfor legge til rette for at den enkeltes behov kan bli ivaretatt bedre.

25
26 Vi vil sikre rekrutteringen av kunnskapsrike og erfarne medarbeidere til helse- og omsorgssektoren
27 gjennom å systematisk bygge ut tilbudet om kompetanseheving til de ansatte.

28
29 Vi vil hjelpe barn som sliter tidligere enn i dag. Derfor vil Fredrikstad Venstre styrke JONAS-
30 virksomheten i samarbeid mellom barnevern og barnehagene.

MEIR KREATIVITET I HELSE- OG OMSORGSSEKTOREN

- oppsummering

Venstre vil

- få til en tydelig nedgang i tallet på unge uføre gjennom personlige aktivitetsplaner
- avvikle bruk av Utne camping
- satse på velferdsteknologi i den daglige driften av sykehjemmene osv.
- styrke rekrutteringen av medarbeidere og satse på kompetanseheving

